

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра анатомія людини

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

АНАТОМІЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

Підготовки – Магістр

Спеціальності – 222 Медицина

Освітньо-професійної програми – Медицина

Силабус вибіркового освітнього компонента «Анатомія опорно-рухового апарату», підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”, галузі знань – 22 «Охорона здоров’я», спеціальності – 222 «Медицина», за освітньою програмою – «Медицина».

Розробник:

Шевчук Тетяна Яківна – доцент, кандидат біологічних наук, професор кафедри анатомії людини

Погоджено

Гарант освітньої програми:

проф. Пикалюк В.С.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри анатомії людини

протокол № 1 від 06 вересня 2024 року

Завідувач кафедри:

проф. Шевчук Т. Я.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	22 «Охорона здоров'я» 222 «Медицина» «Медицина» «Магістр»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання: 2-й
		Семестр: 3-й
		Лекції – 10 год.
		Лабораторні – 44 год.
ІНДЗ: немає		Консультації – 10 год.
		Самостійна робота – 86 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Шевчук Тетяна Яківна, доцент, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри анатомії людини: 050 5934490, shevchuk.tatyana@vnu.edu.ua

Комунікація зі здобувачами освіти: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій і відпрацювань, дистанційне навчання Office 365 (Teams).

Розклад занять розміщено на сайті Волинського національного університету імені Лесі Українки, <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно [Розкладу консультацій](#), що розміщений на wіkі та на сайті кафедри анатомії людини.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Анатомія опорно-рухового апарату» є вибіркоvim освітнім компонентом для здобувачів освіти спеціальності – 227 Терапія та реабілітація освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Вивчення даної компоненти являє собою адаптовану до потреб медицини класичну модель університетського курсу, який передбачає набуття кожним здобувачем освіти знань у світі природничо-наукових уявлень про будову опорно-рухового апарату людини та його вікові особливості, вміння використовувати набуті знання при подальшому вивченні інших фундаментальних наук медицини та у практичній діяльності.

2. Пререквізити: вибірковий освітній компонент базується на знаннях з основних освітніх компонентів «Нормальна анатомія людини (за професійним спрямуванням)» та «Функціональна анатомія у терапії і реабілітації».

Постреквізити: після закінчення вивчення вибіркового освітнього компонента знання, уміння і навички здобуті здобувачами освіти можуть бути корисними для засвоєння курсу «Нормальна фізіологія людини (за професійним спрямуванням)», «Долікарська медична допомога», «Коригуюча гімнастика, тейпування, постізометрична релаксація», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія (за професійним спрямуванням)», «Масаж».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення вибіркової освітньої компоненти є сформулювати наукові уявлення про будову опорно-рухового апарату, виявити його вікові особливості.

Завдання курсу: сформувати у здобувачів освіти знання й уміння з анатомії опорно-рухового апарату, навчити їх використовувати ці знання, уміння в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Таблиця 2

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері охорони здоров'я. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів. ФК 26. Здатність аналізувати просторову структуру органів та систем, їх топографічне взаємовідношення за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення інтерактивної системи візуалізації анатомічних об'єктів.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності. ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я. ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем. ПРН 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

5. Структура освітнього компонента.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лабор.	Конс.	Сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Вступ до анатомії. Анатомія скелета.						
Тема 1. Вступ в анатомію людини. Анатомічна номенклатура. Осі і площини тіла людини.	9	2	-	3	4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 2. Скелет, його відділи. Загальні ознаки хребців. Шийні, грудні, поперекові хребці.	5	2	2		2	

Тема 3. Ребра, груднина, грудна клітка. Типи грудної клітки.	3	-	2		2	
Тема 4. Кістки верхньої кінцівки. Будова кісток поясу та плеча.	6	-	2		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 5. Кістки верхньої кінцівки. Будова кісток передпліччя та кисті.	6	-	2		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 6. Кістки нижньої кінцівки. Будова кісток поясу нижньої кінцівки та стегна.	6	-	2		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 7. Кістки нижньої кінцівки. Будова кісток гомілки та стопи.	6	-	2		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Разом за змістовим модулем 1	43	4	12	3	24	
Змістовий модуль 2. З'єднання кісток скелета.						
Тема 8. Загальна артрологія. Хребтовий стоп. З'єднання хребців.	9	2	2	2	4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 9. З'єднання ребер з хребцями та грудниною. Грудна клітка.	5	-	2		4	
Тема 10. З'єднання кісток верхньої кінцівки. Суглоби поясу, плечовий суглоб та суглоби передпліччя та кисті.	6	-	2		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 11. З'єднання кісток поясу нижньої кінцівки, стегновий суглоб. Таз в цілому. З'єднання кісток вільної нижньої кінцівки.	6	-	2		4	Т+УО+ВПЗ / 5
Разом за змістовим модулем 2	26	2	8	2	16	
Змістовий модуль 3. Краніологія.						
Тема 12. Череп в цілому. Лобова, тім'яна, потилична клиноподібна, решітчаста кістки.	10	2	2	2	4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 13. Сконева кістка. Канали скроневої кістки. Барабанна порожнина.	6	-	2		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 14. Кістки лицевого черепа.	5	-	2		3	УО+ВПЗ+Т / 5

						5
Тема 15. Склепіння та основи черепа.	5	-	2		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 16. Очна ямка, кісткова носова порожнина. Скронева, підскронева, крилопіднебінна ямки.	4	-	2		3	
Разом за змістовим модулем 3	30	2	10	2	18	
Змістовий модуль 4. Міологія.						
Тема 17. Вступ в міологію. М'язи і фасції спини та грудей. Діафрагма. Топографічні утворення спини та грудної клітки.	13	2	2	3	6	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 18. М'язи і фасції живота. Ділянки передньої стінки живота. Піхва прямого м'яза живота. Пахвинний канал. Топографічні лінії живота.	8	-	2		6	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 19. М'язи і фасції голови. Топографія голови.	6	-	2		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 20. М'язи і фасції шиї. Топографія шиї.	6	-	2		4	
Тема 21. М'язи верхньої кінцівки. Фасції і топографія верхньої кінцівки.	6	-	4		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Тема 22. М'язи нижньої кінцівки. Фасції і топографія нижньої кінцівки.	8	-	4		4	УО+ВПЗ+Т / 5
Разом за змістовим модулем 4	43	2	16	3	28	
Разом годин/ Балів	150	10	44	10	86	200 балів

Методи контролю: УО – усне опитування; ВПЗ – виконання практичного завдання; Т – тест.

Теми лекційних занять

Таблиця 4

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Вступ в анатомію. Історія розвитку анатомії. Онтогенез людини. Варіанти і аномалії розвитку.	2
2	Морфофункціональна характеристика скелету.	2
3	Вчення про з'єднання кісток. Артросиндесмологія.	2

4	Морфофункціональна характеристика черепа.	2
5	Морфофункціональна характеристика м'язової системи.	2
Разом		10

Теми лабораторних занять

Таблиця 5

№ з/п	Тема	Кількість годин
1-2	Скелет, його відділи. Будова хребців. Загальні ознаки хребців. Ребра, груднина, грудна клітка. Типи грудної клітки.	4
3	Кістки верхньої кінцівки. Будова кісток поясу та плеча.	2
4	Кістки верхньої кінцівки. Будова кісток передпліччя та кисті.	2
5	Кістки нижньої кінцівки. Будова кісток поясу нижньої кінцівки та стегна.	2
6	Кістки нижньої кінцівки. Будова кісток гомілки та стопи.	2
7	Загальна артродологія. Хребтовий стоп. З'єднання хребців. З'єднання ребер з хребцями та грудниною. Грудна клітка.	2
8	З'єднання кісток верхньої кінцівки. Суглоби поясу, плечовий суглоб та суглоби передпліччя та кисті.	2
9-10	З'єднання кісток поясу нижньої кінцівки, стегновий суглоб. Таз в цілому. З'єднання кісток вільної нижньої кінцівки.	4
11	Череп в цілому. Лобова, тім'яна, потилична, клиноподібна, решітчаста кістки.	2
12	Скронева кістка. Канали скроневої кістки. Барабанна порожнина.	2
13	Кістки лицевого черепа.	2
14-15	Склепіння та основи черепа. Очна ямка, кісткова носова порожнина. Скронева, підскронева, крилопіднебінна ямки.	4
16	Вступ в міологію. М'язи і фасції спини та грудей. Діафрагма. Топографічні утворення спини та грудної клітки.	2
17	М'язи і фасції живота. Ділянки передньої стінки живота. Піхва прямого м'яза живота. Пахвинний канал. Топографічні лінії живота.	2
18	М'язи і фасції голови. М'язи і фасції шиї. Топографія голови та шиї.	2
19-20	М'язи верхньої кінцівки. Фасції і топографія верхньої кінцівки.	4
21-22	М'язи нижньої кінцівки. Фасції і топографія нижньої кінцівки.	4
Разом		44

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко. Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях та на підсумкових контрольних роботах під час вивчення відповідних тем.

Таблиця 6

Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Вступ до анатомії. Анатомія скелета, у тому числі: 1. Осі і площини тіла людини. Топографічні лінії тулуба. Топографічні області тіла людини. 2. Класифікація аномалій і вад розвитку. 3. Анатомічна і гістологічна будова кістки. Класифікація кісток. 4. Конституційні типи тіла людини. 5. Анатомія скелета тулуба. 6. Анатомія скелету верхньої кінцівки. 7. Відділи кисті. Будова кісток кисті. 8. Анатомія скелету нижньої кінцівки. 9. Відділи стопи. Будова кісток стопи. 10. Анатомічна будова тазу: відділи, стінки, апертури.	24
Змістовий модуль 2. З'єднання кісток скелета, у тому числі: 1. Класифікація з'єднань кісток. Будова суглоба (обов'язкові та допоміжні елементи). 2. Безперервні з'єднання кісток черепа. Вікові та статеві особливості черепа. 3. З'єднання хребетного стовпа. Атлanto-потиличний суглоб. 4. З'єднання між першим і другим шийними хребцями. 5. З'єднання ребер із грудниною та хребцями. Класифікація ребер. 6. Грудна клітка в цілому. Форми грудної клітки. 7. Хребетний стовп як ціле: відділи, вигини, рухи. 8. З'єднання кісток поясу верхньої кінцівки. 9. З'єднання кісток вільної верхньої кінцівки. 10. З'єднання кісток поясу нижньої кінцівки. 11. З'єднання кісток вільної нижньої кінцівки. 12. З'єднання кісток тазу. Статеві і вікові особливості будови таза. Розміри жіночого тазу. 13. Стопа як ціле: склепіння, зв'язки стопи.	16
Змістовий модуль 3. Краніологія, у тому числі: 1. Форми і типи черепа, його вікові і статеві особливості. 2. Сконева кістка. Будова лускатої, барабанної та кам'янистої частин. Барабанна порожнина. 3. Будова очниці, її стінки. Сполучення очниці. 4. Сконева і підсконева ямки, крилоподібно-піднебінна ямка. Межі, стінки та сполучення. 5. Склепіння черепа. 6. Середній і задній відділи зовнішньої основи черепа. 7. Будова основи черепа (передня, середня і задня черепні ямки). 8. Будова порожнини носа, її стінки і сполучення. Приносіві пазухи.	18
Змістовий модуль 4. Міологія, у тому числі: 1. Будова м'яза як органа. Класифікації м'язів. Біомеханіка м'язової діяльності. 2. Анатомо-топографічна характеристика м'язів тулуба. 3. Анатомо-топографічна характеристика м'язів шиї. Області шиї. 4. Анатомо-топографічна характеристика м'язів голови. 5. Анатомо-топографічна характеристика м'язів верхньої кінцівки. 6. Анатомо-топографічна характеристика м'язів нижньої кінцівки.	28
Разом	86

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та лабораторних рзань є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні запізнюватися на заняття. На усіх заняттях (лекційних, лабораторних, самопідготовка тощо) відповідно до правил техніки безпеки здобувачі освіти повинні бути одягненими в білі халати та перед початком заняття вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувачі освіти повинні здійснювати попередню підготовку до лабораторних занять згідно з переліком рекомендованих джерел та інтернет-ресурсів. До початку вивчення курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, OneNote) для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу (в застосунку *Teams* створена команда «Анатомія опорно-рухового апарату», де розміщено у *Блокноті для класу* та інших каналах розміщено матеріали з даного вибіркового освітнього компонента). Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.](#)

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4-бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами. Освітній компонент «Анатомія опорно-рухового апарату» слухають здобувачі протягом I семестру і по закінченні вивчення складають залік (максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 200 балів).

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному лабораторному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»). Максимальних 5 балів здобувач освіти отримує за три види роботи: 1) рівень володіння теоретичними знаннями (усне опитування, 3 бали); 2) тестування або письмова робота (1 бал) та 3) оволодіння практичними компетентностями під час виконання практичного завдання (1 бал).

Тестування відбувається у системі Microsoft Office (Forms) і передбачає відповідь здобувача на 10 питань. Здобувач отримає 1 бал, якщо 6-10 правильних відповідей; якщо менше як 6 – здобувач не отримує 1 бал. Якщо з технічних причин (відсутність інтернету, вимкнення світла тощо) виконується письмова робота для оцінювання вихідного рівня знань.

Рівень володіння теоретичними знаннями та оволодіння практичними компетентностями розглядаються на лекційних та лабораторних заняттях, а також вивчаються здобувачами самостійно. Сукупність знань, умінь, навичок, компетентностей, які набуті здобувачем у процесі навчання з кожної теми оцінюється за такими критеріями:

– 5 ("відмінно") – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 ("добре") – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 ("задовільно") – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної

теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 ("незадовільно") – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті. У разі пропуску лабораторного заняття або отримання оцінки менше як 3 бали за всі види роботи на лабораторному занятті здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше початку вивчення наступного змістового модуля.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати задекларовані у Галузевому стандарті спеціальності 227 Терапія та реабілітація та у освітньо-професійній програмі «Фізична терапія, ерготерапія» загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в on-line формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого графіку.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко. Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях під час вивчення відповідних тем.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин (кредитів) відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

У разі переходу на дистанційне навчання викладання вибіркового освітнього компонента відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Teams (Office 365) відповідно до [Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) та додаткових розпоряджень ректорату.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення вибіркового дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (далі – СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою, що представлена в таблиці 7.

Таблиця 7

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у 200-бальну шкалу спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я для освітніх компонентів, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала		4-бальна шкала	200-бальна шкала		4-бальна шкала	200-бальна шкала		4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200		4,09	164		3,2	128		1,66	72
4,97	199		4,07	163		3,17	127		1,6	70
4,95	198		4,04	162		3,15	126		1,56	68

4,92	197		4,02	161		3,12	125		1,5	66
4,9	196		3,99	160		3,1	124		1,46	64
4,87	195		3,97	159		3,07	123		1,4	62
4,85	194		3,94	158		3,02	121		1,36	60
4,82	193		3,92	157		3	120		1,3	58
4,8	192		3,89	156					1,26	56
4,77	191		3,87	155		Менше 3	Недоста- тньо		1,2	54
4,75	190		3,84	154					1,16	52
4,72	189		3,82	153		2,96	119		1,1	50
4,7	188		3,79	152		2,9	118		1,06	48
4,67	187		3,77	151		2,86	116		1	46
4,65	186		3,74	150		2,8	114		0,96	44
4,62	185		3,72	149		2,76	112		0,9	42
4,6	184		3,7	148		2,7	110		0,86	40
4,57	183		3,67	147		2,66	108		0,8	68
4,52	181		3,65	146		2,6	106		0,76	36
4,5	180		3,62	145		2,56	104		0,7	34
4,47	179		3,57	143		2,5	102		0,66	32
4,45	178		3,55	142		2,46	100		0,6	30
4,42	177		3,52	141		2,4	98		0,56	28
4,4	176		3,5	140		2,36	96		0,5	26
4,37	175		3,47	139		2,3	94		0,46	24
4,35	174		3,45	138		2,26	92		0,4	22
4,32	173		3,42	137		2,2	90		0,36	20
4,3	172		3,4	136		2,16	88		0,3	18
4,27	171		3,37	135		2,1	86		0,26	16
4,24	170		3,35	134		1,96	84		0,2	14
4,22	169		3,32	133		1,9	82		0,16	12
4,19	168		3,3	132		1,86	80		0,1	10
4,17	167		3,27	131		1,8	78		Менше 0,09	8
4,14	166		3,25	130		1,76	76			
4,12	165		3,22	129		1,7	74			

Якщо середній бал за 4-бальною системою не зазначений у таблиці, то для перерахунку береться нижчий зазначений у таблиці 7.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачу освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторні заняття (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, то здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати його самостійно в аудиторії за методичними рекомендаціями в присутності лаборанта або чергового викладача.

Лабораторні роботи зі змістового модуля 1 мають бути виконані до початку лабораторних занять змістового модуля 2. У випадку не відпрацювання лабораторних робіт здобувач освіти не допускається до вивчення наступного змістового модуля.

Терміни проведення заліку визначаються [розкладом екзаменаційної сесії](#). У разі отримання менше 3 бали (недостатньо, менше як 120 балів за 200-бальною шкалою), здобувач освіти може перездати залік двічі. Розклад ліквідації академічної заборгованості передбачений розкладом екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 120 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 8

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

- Анатомія людини. У трьох томах. Том перший / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов. Вінниця : Нова книга, 2019. 368 с. : іл.. Том другий / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов. Вінниця : Нова книга, 2019. 456 с. : іл.. Том третій / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов. Вінниця : Нова книга, 2019. 376 с.
- Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Апончук Л.С. Анатомія опорно-рухового апарату: Навчальний посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 298 с.
- Коцан І.Я., Гринчук В.О., Велемєць В.Х., Шварц Л.О., Пикалюк В.С., Шевчук Т.Я. Анатомія людини: підручник для студ.вищ.навч.закл.Луцьк:ВНУ імені Лесі Українки., 2010, 902с.
- Неттер Ф. Атлас анатомії людини / Під ред. проф. Ю.Б. Чайковського. Львів: Наутілус, 2004. 592 с.
- Sobotta. Атлас анатомії людини. У 2-х томах. Том 2 / за ред. Р. Путца, Р. Пабста. Київ: «Український медичний вісник», 2009. 398 с.

Додаткова:

1. Мицкан Б., Федонюк Я., Попель С., Федонюк Л., Довгань О., Борковський В. Функціональна анатомія : підручник для студ.вищ.навч.закл. Навч.книга: Богдан, 2008. 365 с.
2. Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Шварц Л. О., Коржик О. В. Спланхнологія. Анатомія серцево-судинної системи. Органи імуногенезу: Навчальний посібник. Луцьк:Вежа-Друк, 2023. 300с.
3. Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Бранюк С. Нервова та ендокринна система. Органи чуття. Питання інтеграції системи організму: Навчальний посібник. Луцьк:Вежа-Друк, 2023. 274 с.
4. Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Шварц Л. О., Коржик О. В., Бранюк С. В., Апончук Л. С. Анатомія опорно-рухового апарату : навчально-методичний посібник. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2020. 309 с.

Інтернет-ресурси:

1. Анатомія людини. URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=68>
2. Анатомія опорно-рухового апарату. URL: <https://teams.microsoft.com/l/team/19%3a796215e0bb6948bbad6a2325373198f2%40thread.tacv2/conversations?groupId=256a0ed2-e206-4417-909c-f3ec5af76f95&tenantId=79cf2153-dcef-4e36-ab8c-89480b2366aa>
3. Збірник 3D атласів з анатомії людини. URL: <https://medical-club.net/uk/sbornik-3d-atlasov-po-anatomii-cheloveka/>.
4. Репозитарій Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/>
5. Центр тестування – база ліцензійних тестових завдань Крок-1: website. URL: <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
6. [Інтерактивна система віртуального зображення анатомічних об'єктів ТМ «Briolight».](#)